

ואולי נתראה עוד

מכתבי תלמידים יהודים מפולין לארץ ישראל
בין שתי מלחמות העולם

דוד אסף ויעל דר

ואולי נתראה עוד

מכתבי תלמידים יהודים מפולין לארץ
ישראל בין שתי מלחמות העולם

דוד אסף ויעל דר

מאגנס, תשפ"ד, 358 עמ'

בסוף 1934 קיבל צבי פלסר סרטיפיקט שאפשר לו לעלות לארץ ישראל. פלסר ניהל את בית הספר הקטן של רשת החינוך העברית 'תרבות' בעיירה נובי-דבור שליד ורשה, ולפני צאתו לארץ ישראל העניקו לו התלמידים הצעירים מחברת פרדה. התלמידים המשיכו להתכתב אתו גם לאחר שעלה, והוא תיווך בינם לבין חברים לעט מבין תלמידיו בארץ. המורה שמר את המכתבים, ולקראת פטירתו מסר אותם למשמרת בידי בן עירו. המכתבים נותרו בדירתו של חברו עד שנכדו מצא אותם והעבירם לארכיון המרכז לחקר התפוצות באוניברסיטת תל אביב. תצלומים של תשעים מכתבים מובאים בספר לצד תמלול מוער שלהם. רוב התלמידים למדו בכיתה ה' וחלקם היו אף צעירים יותר. רובם נרצחו בשואה, והמכתבים חושפים משהו מעולמם, לפחות כפי שרצו להציגו בפני המורה. הם כותבים בין השאר על המשך לימודיהם בלעדיו, על מאמצייהם להתרים עבור הקרן הקיימת ועל רצונם לעלות לארץ ישראל. המכתבים, דרישת שלום מכמירת לב מעולם שנעלם, תופסים את עיקר נפחו של הספר, אך לא פחות חשוב מהם הוא המבוא המקיף של המחברים, המוסיפים רקע נרחב על העיירה, על רשת החינוך החילונית לאומית 'תרבות' ועל כתיבת מכתבים ככלי חינוכי.